

Jaana Laakso
Sinikka Makkonen
Minttu Vettenterä
Tapio Äyräväinen

Rakkaudella Sinun
- KUOLEMA

Rakkaudella sinun – kuolema

Rakkaudella sinun
– kuolema

Jaana Laakso
Sinikka Makkonen
Minttu Vettenterä
Tapio Äyräväinen

copyright:

Jaana Laakso, Sinikka Makkonen,
Minttu Vettenterä, Tapio Äyräväinen
2011

kuvat:

Taru Koskinen
Minttu Vettenterä

taitto: Alla Bergen

kustantaja: Books on Demand GmbH, Helsinki, Suomi
valmistaja: Books on Demand GmbH, Norderstedt, Saksa

ISBN 978-952-92-9560-9

Jaana Laakso

ISOT VIHREÄT SILMÄT

Oli liian hiljaista. Tyhjää harmaata tietä riitti eteen ja taakse. Tien reunoilla oli rikkaruohoa ja roskia: malluaskei, kaljapulloi, kortsui, fimppei ja vaik mitä. Me vaan seistiin paikallamme, kun oli nii kuuma viel. Puut onneks varjosti. Salosta päin tuli taas auto. Me nostettiin peukut pystyyn. Anne seisoi edessä, kun se oli liftannu ennenki. Se pysähtyi! Auto oli helvetin iso sininen huorahaavi ja täynnä jätkiä. Me onneks mahduttiin takapenkil kahden vanhan näköisen jätjän syliin. Niillä oli olutta ja ne tarjos meillekki. Me katottiin Annen kanssa toisiamme. Me juotais niitten olutta, mutta ei me niitten kanssa oltais. Meil oli ihan valmiit suunnitelmat.

Olis ihana nähdä ja kuulla Hurriganesii taas! Mun vatsassa nipisteli ihan kauheasti, kun mä ajattelin, et mä näkinsin kohta Petrin. Käveltäiskö me käsi kädessä? Suutelisko se mua lavan edessä niin ku viimeks? Tie oli ihan järkky kuoppainen, mut jokainen kuoppa veis mua lähemmäs Petriä.

– Oletteks te mejän tyttöjä sit kun mennään tonne Esalle? Annen alla istuva jätkä kysyi meiltä, kun oltiin melkein perillä. Me oltiin Annen kanssa ihan pukkana, et joo, käytäis vaan vessassa ja tultais sit ihan kohta takasin. Ja sit me avattiin ovi ja änkeydyttiin ulos ja juostiin nii hitosti kohti Esaa!

Annen perse heilui hauskasti puolelta toiselle, kun se juoksi. Sininen kammanvarsi viipotti sen superkireitten farkkujen perstaskussa. Sillä oli jalassa samanlaiset koripohjakengät ku mullakin. Niissä oli sen verta korkoa, et polvet oli vähän koukussa kävellessäkin, saati nyt. Kun Annen toinen jalka oli maassa, sen toinen jalka oli ilmassa varpaat sisäänpäin ja sit taas päinvastoin. Niin se sit näytti tanssivan jotain hassua tanssia, vaikka se juoksi. Mua rupes ihan älyttömästi naurattamaan ja mä näytin varmaan joltain tosi onnelliselta.

Kesäkuun alus Hurriganesin konsertissa mä näin Petrin ekaa kertaa. Petri oli ottanut mut lavan edessä kainaloonsa. Silmä oli tummansininen lakkanailonitakki ja vähän partaa. Petri

kysyi multa kaikkia hassuja asioita ja mä kerroin sille, et mä olin ekaa kertaa kattomas bändiä ja et mä olin 14. Se sano, ettei se uskonut ja et mä olin sen mielestä ainakin 16-vuotiaan näköinen! Mut parasta oli se miten se katto mua silmiin. Multa meni ihan jalat alta ja mä en uskaltanu lopettaa sen silmien kattomista, kun mä ajattelin, että se vois vaikka lähteä siitä ja sit me vaan nojattiin toisiimme ja katottiin toistemme silmiä.

Tanssilava seisoi kallionnyppylän päällä. Me mentiin semmoisen tiheän metsikön läpi. Polun reunat oli neulasten peitossa. Puskista tuli pariskuntia ja jätkiä, jotka veti housujen vetskaria kiinni. Jotkut vislas meijän perään. Koko tanssilava-alueen ympäri oli vedetty piikkilanka-aita. Se oli aika korkea, mut tässä hämäryydessä me kyllä päästäis järkkäreiltä kar kuun.

Mä muistin varmaan sadannen kerran Petrin huoneen. Sieläkin oli hämärää. Ainoot valot tuli ulkoa katulampusta ja sen hienoista mankkaan liitetyistä värilampuista. Mä hengitin Cissen laulun tahtiin. Uudestaan ja uudestaan. Ja Petri oli niin lähellä ettei kukaan ollu koskaan ennen ollu. Se sano, et mulla oli kauniit isot vihreet silmät ja et meidän lapsista tulis vihreesilmäsiä. Siitä tulis lakimies ja musta tulis sen pikkuvaimo. Sekään ei ollu koskaan enne ollu sillai. Mua ei sattunu paljo yhtään, ku mä ajattelin niit vihreesilmäsii lapsii.

Sinä yönä mä näin ihan oudon unen. Siinä oltiin mä ja isä. Me maattiin vierekkäin isän tammiarkussa ja juteltiin.

– Miksi sä kuolit, isä? Oliko se mun vika?

– Lapsi hyvä, ei kuolema ole kenenkään syy. Ei minun kuolemani ollut sinun syysi. Minä kuolin, koska minun sydämeni pysähtyi.

– Munki sydämeni pysähty. Kukaan ei vaa huomannut sitä. Mä olin varmaan niin pieni, ettei kukaan huomannu sitä.

– Minä pesin sinut aina saunassa. Sinä olit kuin pieni kala vihreässä ammeessasi. Vahva. Ja valpas. Minä tiesin, että sinä pärjää.

– Isä? Voitko sä ottaa mut syliin?

Toi oli ihan varmana Get on! Mä tartuin Annee hihasta ja me lähettiin juoksemaan aitauksen taakse. Me haettiin sellainen kohta, johon ei osunut lampun valo ja ruvettiin kiipeemään aita ylöspäin. Mä en ollu mikään kovin hyvä kiipeemään, mut nyt oli pakko. Mä tajusin, et pusero otti kiinni piikkilankaan ja repes ainakin vähä, mut mä en enää voinut muuta ku ylittää aidan korkeimman kohdan. En uskaltanut kattoo ja pudotin itteni silmät kiinni maahan.

– Ja minne sää luulet likka meneväs! lihava järkkäri ilmesty yhtäkki puun takaa mun eteen.

– Mä vaa kiipeilin muute tos aidal... piipitin, vaik olin vielä perseelläni maassa.

– Älä sää pimu yhtään yritä. Nyt lähdet ulos ja sassii ja samaa tietä mistä tulit! Se oli tosi iso ja pelottavan näköinen ja mua alkoi itkettää.

– Mä en oikeesti uskalla mennä tonne korkeelle. Mä lupaan maksaa ihan kiltisti, jos sä vaan päästät mut tonne kojulle, pyysin sydän kurkussa.

Mul on se kymppi. Mun on pakko päästä tonne sisälle! Petri odottaa mua jo varmasti... Jos mä en ilmesty, ni se voi olla jonkun muun kanssa! Mitä mä sit teen?

Käsivarsi ja sormet pisteli ja kirvelsi ihan kamalasti. Sormet oli veressä ja mä pyyhin niitä farkkujen persuksiin.

Maksoin nolona pääsylvipun ainoalla rahallani. Järkkä seiso vihaisena vieressä niin kauan, et olin saanu leiman kämmenselkääni. Menin ensin sisään lavalle. En nähny Annee, mut en mä sitä ettinytkään vaan Petriä.

Petri istui ulkona penkillä lampun alla. Petri ei ees kattonu muhun päin, vaikka moikkasin sitä. Istuin sen eteen maahan. En tienny, mitä mä olisin sanonut. Mua pelotti sen hiljaisuus ja se, ettei se kattonu mua. Mä sit vaan hyräilin niitä biisejä, joita oltiin yhdessä kuunneltu kerta toisensa jälkeen.

Sit Petri sano, et mä oon liian nuori sille. Et se ei vois kerto kellekään lukiokaverilleen, et sillä on 14-vuotias tyttöystävä. Et se ei vois koulunpihalla tuntea mua. Et se ei halua enää

olla mun kanssa.

Mulla juuttu kaikki sanat kurkkuun. Niitä sanoja oli niin paljon, et mua rupes ne oksettamaan, ja mä yritin niellä niitä oksennuksenmakuisia sanoja pois. Petrille oli kelvannut mun neitsyys sen valcremanhajusessa huoneessa, jossa tuikki erivärisiä valoja musiikin tahdissa. Sille oli kelvannut mun ruumis, mut mä en kelvannut sille. Mä kumarruin sen lähelle ja työnsin kuvani sen lakkanailonitakin taskuun. Mä halusin et se muistais mut edes tän kesän.

Mä tulisin muistamaan ikuisesti Petrin tuoksun. Se oli valcremaa ja jenkkiä ja partavettä ja vihreätä menthol colttia. Mä vedin sitä sieraimiini niin paljo ku räältä pystyin.

Kotona mä puen päälle pitsisen mekon ja otan lääkekaapista niin paljon tabuja kuin löydän. Niitä on paljon ja monenvärisiä. Me mennään Nallen kanssa valkoiseen arkkuun, jonka sisällä on tummanpunaista samettia. Me nukutaan ja nähdään unta, et me ei enää herätä ja ne itkee kaikki, mut sit on jo liian myöhäistä. Ja mä tajuan nii kipeästi, et mitään vihreesilmäsiä lapsia ei tulis koskaan.

KAKSI SANAA SINULLE

Hän oli käskenyt arvaamaan nimensä. Sanoin ”Ahmed”, koska se oli sillä hetkellä ainoa arabinimi, joka tuli mieleeni. Se on myös riittävän stereotyyppinen ja olisi naurattanut ketä tahansa suomalaista perusmiestä. Ahmed kuitenkin nyökytteli innokkaasti ja ihmetteli suurin silmin, miten osasinkaan heti arvata oikein. Esittäytymisen jälkeen kutsuimme molemmat häntä Ahmediksi. Pojan naamasta näki, että yhtä varmasti kuin Aurinko kiertää Maata, hänen nimensä on Ahmed. Samalla varmuudella minun nimeni on Marja, joksi itseni pojalle esittelin. ”Määrjä”, Ahmed maisteli ja hymyili minulle silmät viiruina.

Poika oli tullut muina miehinä istumaan minua vastapäätä joenrantaterassilla. En edes ollut ainoa yksinäinen nainen siinä paikassa. Huomasin kyllä, että kaljuksi ajeltu kauniskasvoinen poika katseli minua ja annoin katseeni yhtyä hänen katseeseensa. Hän hymyili suloisesti kuin koiranpentu. Hänen silmänsä olivat soikeat ja niin ruskeat kuin voi olla ihmisellä, joka on itsekin ruskea kuin Aurajoki.

Siinä sitten hymyilimme molemmat, kunnes poika avasi suunsa. ”Marry me”, hän sanoi ja luulin ensin kuulleen väärin. Mutta hän toisti pyyntönsä hiukan vaikeasti ymmärrettävällä englannilla. Minua nauratti, mutta yritin pysyä vakavana. Katselin poikaa. Hän oli lihaksikas ja nuorten tapaan puukeutunut. Kaulassa oli helmiä nahkahihnassa ja korvissa renkaat. Pojan oli pakko olla ainakin viisitoista vuotta minua nuorempi. Ainakin. Esittelimme sitten itsemme ja poika kertoi olevansa kotoisin Egyptistä. Hän halusi välttämättä puhelinnumeroni ja osoitteeni, joita en tietenkään antanut. Sujautin käsilaukuuni hänen tupakka-askin kanteen kirjoittamansa puhelinnumeron ja sanoin soittavani hänelle. ”Of course!”

Sitten Ahmed halusi suudella minua, ja minustakin se oli hyvä ajatus. Hän kumartui hitaasti minua kohti eikä irrottanut katsettaan hetkeksikään. Suudelmasta tuli kiihkeä. Olin suudellut sillä tavalla viimeksi vuosisata sitten. Siinä kohtasivat

toisensa limakalvot, kielilihakset, maailman pisin joki ja lähes olemattomiin kuivunut pelto-oja. Metallirunkoinen terassituoli allani höyrystyi ja alkoi sulaa.

Pudottelimme yksinkertaisia lausahduksia Suomen ja Egyptin kauneudesta ja säästä. Sellainen keskustelu on silkkaa si-
jaistointia maanosien rajat ylittävälle ruumiinkielelle, jota ei kuitenkaan joenrantaterassilla voi kovin vapautuneesti puhua. Monia asioita voi kysyä ilman sanojakin: Miksi olet täällä Suomessa? Miksi tulit juuri minun pöytääni? Miksi sinulla on noin kauniit silmät? Miksi sinulla on noin suuri suu...

Ahmedin nuoruus ja kiihkeys olivat ylitsevuotavat. Kun minun oli aika lähteä, Ahmed pidätteli minua. Sain taistella tosisani saadakseni hänet irti minusta. Läähätin, kun hän lopulta irrotti otteensa ja nosti kätensä teatraalisesti ilmaan. Sinne rannalle Ahmed jäi suu mutrussa tarkkailemaan muita tulevia vaimoja, kun lähdin asemalle.

Vielä junassa istuessani mietin, että Ahmed saattaa olla viimeinen aviomiesehdokkaani tässä elämässä. Ehkä voin kuitenkin elää asian kanssa. Ehkä. Piirsin höyryiseen junanikkunaan sydämen ja nuolen sitä lävistämään.

JERI

Mä söisin mieluummin pieniä rautanauvoja kuin puhuisin tunteistani, mut Jeriä mä rakastin. Ihan koko sydämestäni. Jeri tuli omakseni 2 vuotta, 5 kuukautta ja 4 päivää sitten. Se tuli vaappuen mua kohti, nousi pienille takajaloilleen ja nuoli sylissäni suunseutuani kuin hengenhädässä. Päätin silloin, ettei mikään erottaisi minua Jeristä ja että pitäisin siitä aina huolta.

Jerin musta kuono kävi läpi kaikki kassista purkamani kirjapinot huolellisesti joka kerta. Se tunsu alueen asukkaat varmasti paremmin kuin ne itse. Asiakkaat palauttivat usein koiriensa syömiä kirjoja, mutta Jeri ei koskaan edes yrittänyt pureksella kirjoja. Me oltiin Jerin kanssa todellisia bibliofiilejä. Kotiin mä toin Jerille isoja kuvakirjoja, joissa erituiset koirat poseerasivat, ja niitä me istuttiin nojatuolissa selaamassa. Jeri katsoi kuvat tarkkaan läpi ja joittenkin kohdalla se haukahti, kerran jopa ulisi haikeasti.

Mulla oli työpöydällä Jerin kuva. Siinä se seisoo terhakkaana vasen puoli mua kohti katse kaukaisuuteen suunnattuna. Ruskeat läikät turkissa erottuivat paremmin juuri vasemmalla puolella. Me oltiin Jerin kanssa kuin paita ja peppu tai majakka ja perävaunu. Töissä mä mietin aina, onks Jerillä hyvä olla, ja pyöräilin ruokatauolla pissattamaan sen. Ja kun mä tulin kotiin, Jeri otti mut vastaan kuin prinsessan. Mä en ymmärrä, mihin mä olisin ihmisiä tarvinnu.

Kun katkaistuihin farkkushortseihin ja hihattomaan teepaitaan pukeutunut mies käveli pitbullinsa kanssa meitä vastaan, kaikki muuttui. Mies kutsui koiraansa Pedoksi. Se ei ollut niin kuin koirat yleensä. Se tempoi hihnassaan ja musta vaikutti, että se näki Jerissä päivän aterian. Mun olis pitänyt kääntyä heti, mutta mies oli jo laskenut koiransa irti. Se vyöryi vinkuvaa Jeriä kohti enkä mä voinut enää tehdä yhtään mitään. Koirat oli hetkessä ruskeana pallona ja sitten oli vain Jeri ja Jeri oli hiljaa, niin hiljaa. Miestä ja koira ei enää näkynyt. Mä tuntisin

miehen aivan varmasti. Mä muistan sen vasemman olkavarren tatuoinnin niin hyvin, että voin vaikka jäljentää sen paperille. Sen äänen mä muistan kanssa. Se ei ollut sanonut muuta kuin ”Kiinni Peto”, mutta se riitti.

Mä halusin, et Jeri saa levätä meidän mielipaikassa, meren rannalla ison koivun alla. Sinne mä kävin viemässä Jerin tuhkat ja istuin kauan suolaisessa kosteudessa. Olin käynyt poliisiasemalla tekemässä ilmoituksen miehestä ja koirasta. Ilmoitus otettiin vastaan, siinä kaikki. Naisvirkailija näytti kauhistuneelta, mutta se toinen poliisi sanoi vaan, että tuskin tästä mitään seuraisi. Resursseja oli liian vähän ja juttuja paljon.

Kun sitten pyöräilin kotiin rantatien kautta, näin miehen ja koiran. Ne teki kusetuslenkkiä ja mä seurasin sopivan matkan päässä siihen vinksahaneeseen kerrostaloon asti, jonne mies meni sisälle. Portaassa oli neljä ulko-ovea kahdessa kerroksessa, mutta vain yhden takaa kuului koiran ärähtelevää haukuntaa ja tuttu miesääni, joka komensi Petoa. Postiluukussa ei ollut nimeä eikä numeroa. Enkä mä sen nimestä ollut kiinnostunutkaan.

Seuraavan viikon aikana kävi ilmeiseksi, että mies ja koira elivät kaksin ja yllättävän säännöllistä elämää. Iltakusetus tapahtui yhdeksän jälkeen, mutta sekään ei ollut ongelma, sillä alaovea ei pidetty lukossa. Näin tarkalleen, mitä halusin tehdä. Halusin tappaa miehen mahdollisimman tuskaa tuottavasti mutta olla eläimelle oikeudenmukainen.

Mulla oli veljeltä peritty etälamautin, jesaria, aski Marlboro, sytkäri ja hyvin teroitettu Mora-puukko jäykässä nahkatupessaan, kun sitten yhtenä saunakuumana iltana odotin Hetkeä. Koiraa varten olin hankkinut nukutusainetta eläinlääkäriltä. 23 yli yhdeksän mies ja koira astuivat sisään hämärään rappukäytävään, ja mä astelin perään kuultuani oven kolahduksen. Astuin 18 kuluneenruskeaa linoleumrappua toisen kerroksen tasanteelle ja painoin ovikelloa. Raivoisan haukun säestämänä mies avasi oven hiestä kiiltävä yläruumis

paljaana. Etälamautin kaatoi miehen, ja koiran sain tainnutettua nukutuspiikillä. Astuin sisälle asuntoon ja rupesin töihin.

Kannoin painavan ja velton koiran asunnon räyhjäiselle sohvalle. Soittaisin siitä eläinsuojeluvalvojalle, kun olisi oikea aika. En ajatellut, mitä se oli tehnyt Jerille. Ajattelin, mitä eteisen lattialla makaava mies oli tehnyt Jerille. Otin repusta jesarin ja teippasin miehen suun, kädet ja jalat. Mies oli tajuton, mutta henki kulki.. Otin repusta Moran, Marlboron ja sytkärin. Inhosin tupakansavua, mutta nyt sytytin kaksi tupakkaa samaan aikaan, jotta saatoin olla tehokkaampi. Miehen ruumis nytkähteli, kun käsittelin tupakan hehkuvalla päällä sen vasenta olkavartta. Ihmiset hankkivat käsittämättömän typeriä tatuointeja.

Kun tatuointi oli hoidettu, tartuin Moraan. Iskin puukolla miestä kaulaan, ja verta suihkusi kaikkialle. Veri oli tahmeaa ja haisi ällöttävältä. Mies yritti avata silmiään, ja iskin Moran seuraavaksi niihin. Viimeiseksi koversin miehen vatsasta koiralle sopivia lihanriekaleita, jotta se saisi aterian heti herättyään. Sitten peseydyin miehen saastaisessa kylpyhuoneessa, vaihdoin puhtaan mekon ylleni ja lähdin asunnosta. Näin sen näen uudestaan ja uudestaan.

Ostin H & M:stä pitkän valkoisen trikoomekon. Siinä on pitsiä edessä, vaikka se on muuten yksinkertainen. Otin ämmän, vaikka ässäkin olisi ollut sopiva. Sitten poljin kirjastoon. Keskipäivän aikaan kaikki olivat työllistettyjä tai syömässä. Palautin lastenosaston tiskille pinon kirjoja ja menin takahuoneeseen. Hain pöydältäni Jerin kuvan, paketoin sen valkoiseen mekkoon ja asettelin huolellisesti reppuun. Taakseni katso-matta lähdin viimeisen kerran ulos toisesta kodistani.

Potkaisen puukkarit radan varteen. Valkoisen mekon helmoja täytyy vähän nostella. Kello on 8.56. Niityillä lepää utua, jota auringonsäteet hyväilevät. Lintujen laulu on vähentynyt alkukesään verrattuna, tai ehkä siihen on vain tottunut. Kuulen

kuitenkin aivan selvästi käen kukunnan ja satakielen laulun. Tunnelin yläosan betonivahvistukseen on valettu vuosiluku 1948. Tervan tuoksu voimistuu ja vie tilaa niittykukkien tuoksulta. 9.01. Kuvaa täytyy pitää juuri sopivassa kulmassa, että Jerin koko mustanruskea kauneus näkyisi. Jeri kädessäni astelen ratapölkyillä ja tunnen jo ruumiissani ihanan tärähtelyn.

Rakkaudella sinun - kuolema

Rakkaudella sinun – kuolema, on salolais-riihimäkeläisnelikon kirjoittama teos, joka näyttää miten rakkaus parhaimmillaan kestää kuolemaan asti. Teoksessa on jännitystä, romantiikkaa ja kuolemaa.

Jaana Laakso tarkastelee lyhyissä teksteissään kuoleman lisäksi myös elämää. Useimmat henkilöistä jäävät tällä kertaa ainakin henkiin.

Sinikka Makkosen rakkaus on konkreettista, arjen pieniä tekoja, jotka saattavat olla kohtalokkaita.

Minttu Vettenterä avaa oven painajaismaahan.

Tapio Äyräväinen sanoo, että synnin palkka on kuolema.

